

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Управління ефективністю та результативністю в бізнесі»

Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітня програма	Бізнес-адміністрування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Код навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми	ВК 12
Семестр вивчення	5-й семестр
Кількість кредитів ЄКТС / годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год. Практичні, семінарські заняття - 32 год. Самостійна робота - 56 год.
Вид індивідуального завдання	Презентація, доповідь
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра Менеджменту і адміністрування
Викладач /і:	
Контактна інформація викладача/ів:	
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна забезпечує формування теоретичних знань та вироблення практичних навичок з питань сутності формування систем управління ефективністю з використанням системи показників-індикаторів вимірювання результативності діяльності підприємства на основі виділення окремих груп показників, що дають змогу виміряти ефективний процес досягнення виробничих, фінансових, трудових та інших результатів функціонування підприємства.	
Мета навчальної дисципліни:	
вивчення, узагальнення та застосування на практиці методів та принципів управління ефективністю підприємств та організацій.	
Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:	
ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.	
ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	
ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.	
ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	

ЗК17. Уміння критично оцінити пропоновані варіанти управлінських рішень і розробити та обґрунтувати пропозиції щодо їх вдосконалення з урахуванням критеріїв соціально-економічної ефективності, ризиків і можливих соціально-економічних наслідків.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК16. Здатність розробляти корпоративну стратегію організації, визначати стратегічні альтернативи розвитку організаційних систем, забезпечувати на стадії планування високий рівень збалансованості її складових елементів.

СК20. Розраховувати показники результативності функціонування виробничих систем; самостійно приймати управлінські рішення на основі аналізу і оцінки економічної ситуації; самостійно освоювати новітні методи та методологію організації, планування та управління виробничими процесами на підприємстві.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми)

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

ПРН 19. Проявляти ініціативу і підприємливість в різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за результати

ПРН 20. Демонструвати навички аналізу результативності функціонування системи управління підприємства, обґрунтування напрямів його перспективного розвитку з урахуванням галузевих особливостей

Очікувані результати навчання

Визначати методи оцінки рівня результативності;

Визначати критерії результативності;

Ідентифікувати види результативності;

Засвоїти характер управління результативністю;

Проводити планування критеріїв і показників результативності;

Засвоїти методи ефективного управління результативністю.

Управляти на основі показників індивідуальної і групової поведінки;

Управляти на основі показників нововведень, якості, корпоративної культури, продуктивності праці, рівня керівництва, корпоративної культури та конкурентоспроможності.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Основні поняття і терміни.

Задача курсу. Досяжність економічних показників у різних країнах. Економічний успіх (ріст), історія розвитку економічних показників. Коливання економічних показників. Цикли Кондратієва. Спади і підвищення. Тривалість циклів. Вплив НТП на тривалість періодів економічних циклів. Головні причини підвищень і спадів. Циклічність темпів росту валового прибутку в передових країнах, компаніях, підприємствах. Циклічність розвитку економіки США, Японії, колишнього СРСР. Динаміка зміни ВВП країн, що були учасниками Варшавського договору.

Тема 2. Головні причини спаду і підйому економічних показників.

Модель економічного росту Р.Солоу. Поняття «стійкого стану економіки, підприємства». Вкладення інвестицій, вибуття інвестицій, вибуття фондів як функція підвищення капіталу фірми. Модель Кейса. (МЕН-1). Модель господарювання закритого типу без державного регулювання. Квота заощаджень капіталу. Модель Людеке (МЭН-2) - модель розвитку економіки відкритого типу при наявності державного управління (регулювання). Золоте правило заощаджень. Результати управління економікою в різних країнах, галузях, підприємствах. Показники ВВП на душу населення. Приклади управління економікою в Іспанії, Франції.

Тема 3 Шляхи прикладного управління фірмою на підставі ефективності (результативності).

Інструментарій. Інтенсивні й екстенсивні форми управління. Ефективне управління, засноване на техніко-економічних і психологічних критеріях: дієвості, економічності, якості, упровадженні нововведень, рівні керівництва (команди), корпоративній культурі колективу, задоволеності трудовим життям.

Тема 4. Рівні управління.

Рівні управління: корпоративний, рівень служб, функціональний рівень, оперативний рівень. Стратегічний і операційний горизонти кожного з рівнів. Структурна схема системи, підсистеми управління ефективністю. Типові підсистеми управління фірмою: головні, цільові, забезпечуючі, допоміжні. Структурна схема системи управління ефективністю об'єднання, середнього підприємства, МП (фірми), мінімізація системи управління підприємством.

Тема 5. Структурна схема системи управління.

Елементи СУ. Зв'язки. Прямі і зворотні зв'язки. Жорсткі та гнучкі зв'язки. Аналіз структурної схеми СУ. Системи стратегічного і поточного (операційного) управління. Концепція управління і її зв'язок з особливостями розвитку економіки в часі. Порівняльні характеристики систем стратегічного і оперативного управління. Орієнтація, рівні управління, головні задачі, методи й інструменти, оцінка результативності. Якісні і кількісні цілі. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства.

Тема 6. Системи стратегічного управління.

Задача системи стратегічного управління. Цілі підвищення продуктивності, цілі успіху, фінансові цілі. Горизонти контролю зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, можливі причини, вірогідні впливи та підконтрольні показники.

Тема 7. Система оперативного управління.

Система оперативного управління, слідкуючі системи. Цілі, підконтрольні показники. Управління на підставі урахування «сум покриття», «прямих витрат», «повної собівартості», «постійних» і «змінних» витрат. Порівняльні характеристики системи управління. Область порівняння: цілі, задачі, користувачі, головні споживачі, методи, класифікація витрат, повнота фіксування витрат, похибки. Рівні управління. Принципи диференціювання управління: за групами продукції, за групами споживачів, за центрами відповідальності, за бізнес - процесами.

Тема 8. Вибір критеріїв для побудови систем управління.

Вибір критеріїв для побудови слідкуючої системи управління ССУ. Критерії за М. Друкером, критерії Д.Синка, критерії Т.Пітерса і Р. Уотермена. Їхня сутність. Особливості. Комплексні критерії: непсихологічні (кількісні), психологічні. Сфери застосування.

Тема 9 Критерії якості продукції.

Принципи сучасного підходу до побудови системи управління якістю продукції. Групи показників, показники якості. Приклади системи управління якістю.

Змістовий модуль 2

Тема 10. Критерій впровадження нововведень.

Сутність нововведень. Принципи проектування системи управління інноваційного розвитку підприємства. Показники.

Тема 11. Критерій економічності.

Сутність критерію економічності. Показники економічності: абсолютні, відносні, комплексні. Показники ресурсів та напрямки визначення показників ресурсозбереження. Визначення ключових показників основних систем управління.

Тема 12. Критерій прибутковості.

Сутність критерію прибутковості. Принципи визначення показників прибутковості основних підсистем управління: фінансової системи, основного виробництва, системи управління інноваціями, системи маркетингу. Показники «прибутковості» системи управління персоналом. Фінансова стійкість фірми. Формула Альтмана. Структура показників: ROS, IT, ROIS, ROI.

Тема 13. Критерій продуктивності.

Сутність критеріїв продуктивності. Показники. Формульні вираження. Алгоритми формування показників. Показники продуктивності систем управління основним виробництвом, системи управління персоналом зайнятих фізичною працею, зайнятих науковою працею.

Тема 14. Критерій якості трудового життя та корпоративної культури колективу.

Сутність критеріїв якості трудового життя та корпоративної культури колективу, показники, формульні вираження, алгоритми формування показників.

Тема 15. Критерій рівня діяльності керівництва.

Сутність критерію рівня діяльності керівництва (команди управління). Загальна система управління підприємством. Лідерство. Показники лідерства. Особливості управління з розподіленою владою. Показники ефективності системи управління з розподіленою владою.

Тема 16. Елементи системи управління.

Сутність елементів системи управління, перемінна витрат, перемінна результату, ознака, вимірювання, коефіцієнти, індекси. Межа. Одиниці аналізу. Масштаби. Шкали показників. Розмірності. Похибки вимірювання. Якість вимірювання. Діапазон вимірювання показників.

Тема 17. Інтегральний взаємозв'язок між різноманітними типами систем управління та їх оцінка.

Стиковані та розстиковані ССУ. Методи вимірювання показників. Нормативний метод, багатофакторна модель, багатокритеріальна модель. Сутність цих методів. Рекомендації по застосуванню методів вимірювання результативності в залежності від одиниці аналізу. Куб управління продуктивністю. «Пульс управління» організацією.

Методи викладання, навчання:

Проблемні лекції.

Практичні заняття: бесіда, публічне обговорення питань тем курсу, виконання практичних завдань, ситуаційні завдання, контрольні тести, мультимедійна презентація, методи контролю і самоконтролю.

Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ): електронна презентація на обрану тему наукової доповіді.

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних навчально-дослідних занять (ІНДЗ), підсумковий контроль.

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- перевірка підготовлених виступів, доповідей з тематики лекційних занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на аудиторних заняттях;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки практичних завдань, наукової доповіді на обрану тему з електронною презентацією.

Формою *підсумкового контролю* з навчальної дисципліни є *екзамен*.

Семестровий екзамен – вид підсумкового контролю засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр, що проводиться в період екзаменаційної сесії.

Форма проведення семестрового екзамєну – електронне тестування. При проведенні *підсумкового контролю* у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань студентів.

Рекомендована література:

1. Бєсєдін М.О. Основи менеджменту: оціночно-ситуаційний підхід: Підручник. Київ: ЦНЛ, 2005. 528с.
2. Немцов В., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навч. посіб. для студ. вузів. К.: ТОВ “УВПК” ЕксОб, 2002. 392 с.
3. Осовська Г.В., Осовська О.А. Менеджмент організацій: навч. посіб. К.: Кондор, 2007. 676с.
4. Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2007. 416 с.
5. Охріменко А.Г. Основи менеджменту: Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2006. 160с.
6. Сердюк О.Д. Теорія та практика менеджменту: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 432с.

Електронні ресурси:

7. Менеджмент : навч.посіб./ Н.С. Краснокутська, О.М. Нащєкіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40291/5/Book_2019_Krasnokutska_Menedzhment.pdf
8. Менеджмент: навч.посіб. / Шкільняк М. М, Овсянюк-Бєрдадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Дємків І. О. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31710/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8F%D0%BA.pdf>
9. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / [О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. ЗгалатЛозинська]; за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 326 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/men_adm_2.pdf.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, підсумковий контроль (екзамен) та виконання індивідуального завдання.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуального завдання)	40 балів (підсумковий контроль - екзамен)
---------------------------------	--	---

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуального завдання)	25 балів (підсумковий контроль - екзамен)
---------------------------------	---	---

Накопичування балів з навчальної дисципліни під час *поточного* контролю відбувається під час оцінювання таких видів робіт:

- 1) участь у дискусіях, доповіді (презентації), виступи на практичних заняттях;
- 2) виконання практичних індивідуальних завдань;
- 3) усне опитування;
- 4) електронне тестування;
- 5) виконання завдань самостійної роботи;
- 6) участь у конференції за тематикою курсу.

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:**Політика дотримання академічної доброчесності**

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Управління ефективністю та результативністю в бізнесі».

Політика щодо пропусків занять

Студенти мають відвідувати лекційні й практичні заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолжити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.